

➤ FRA PRESIDENTEN

Hvis regjeringen mener alvor med at de skal skape pasientenes helsetjeneste må de sørge for lavere belegg i sykehusene. Veien dit går gjennom mye høyere tillit til fagmiljøenes kompetanse og vurderinger enn det vi er vitne til i dag.

Økt tillit – neste skritt for sykehusene

Når jeg skriver dette, er det sen kveld, høsten har tatt tak og det er kun timer igjen til vi for alvor skal starte meklingsprosessen i årets forhandlinger med Spekter. Kommer vi ikke i havn er det streik i sykehusene om to døgn. Kjernen i konflikten er at vi krever økt samarbeid og tillit til lokale løsninger, mens Spekter vil ha mer kontroll og styring over landets sykehusleger. Når dette står på trykk vet vi hvordan det gikk. Tillitsreformen vil ber om vil uansett utfall være like aktuell; det er lang-siktig og langvarig arbeid.

Årsakene til konfliktene er mange og har tårnet seg opp over år. Men vi finner viktig bakgrunnsinformasjon i årets Samdata-rapport fra Helsedirektoratet. Rapportens formål er å gi svar på sentrale og grunnleggende helsepolitiske spørsmål om spesialisthelsetjenesten i Norge, og manglende økonomisk utvikling lyser mot oss. I rapporten slås det fast at sykehusene i realiteten ikke har hatt økt økonomisk vekst det siste tiåret. Fra 2009 til 2013 har kostnadene per innbygger til spesialisthelsetjenesten tvert i mot falt. Samtidig har effektiviteten økt betydelig. Nullveksten stemmer overens med OECD-statistikken som viser at Norge hadde den laveste veksten i helseutgifter av samtlige 35 OECD-land i perioden 1999–2009 regnet i fast valuta per innbygger.

To alvorlige effekter må frem i lyset: Dette har gitt en nedprioritering av psykisk helsevern. Starten på siste tiårsperiode var god, det ble tilført mer penger og aktiviteten økte. Veksten avtok imidlertid gradvis og opphørte mot slutten av perioden. Regjeringens satsing på psykiatri og rus er derfor viktig. Faren er at helseministeren slår seg til ro med et nytt tilbud for lettere psykiske lidelser, mens tilbudet til de sykeste forblir nedprioritert. Legeforeningen vil jobbe for bedre tilbud til de sykeste.

For det andre er antallet senger i somatiske sykehus kraftig redusert. Medisinsk utvikling som gjør at flere pasienter kan behandles poliklinisk er bra. Men det er svært problematisk at beleggsprosenten har økt til et faretruende høyt nivå. I en tidligere leder skrev jeg om at det flere steder planlegges for 93 prosent belegg og at dette er for høyt og fører til flere uheldige hendelser. Samdata-rapporten viser at gjennomsnittsbelegget i norske sykehus er 93 prosent. Tilsvarende tall for OECD-landene er 78 prosent. Britiske helsemyndigheter har satt 85 prosent belegg som øvre grense for hva som er forsvarlig. Det er komplett uforståelig hvorfor norske helsemyndigheter sitter rolig og ser på dette.

Den høye arbeidsbelastningen og samtidighetskonfliktene dette medfører, er bekymringsfull. Spekters løsning er å forverre arbeidsvilkårene for sykehusleger som allerede jobber 3 000 årsverk ut over normalarbeidstid til sammen. Hvis regjeringen mener alvor med at de skal skape pasientenes helsetjeneste må de heller sørge for lavere belegg i sykehusene. Veien dit går gjennom mye høyere tillit til fagmiljøenes kompetanse og vurderinger enn det vi er vitne til i dag.

Hege Gjessing

Hege Gjessing
hege.gjessing@legeforeningen.no
president